

Afstemning

§§ 1 og 2 vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

17) Anden behandling af lovforslag nr. L 20: Forslag til lov om ændring af lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel og lov om erstatningsansvar. (Regres for sygedagpengeydelse udbetalt af kommunen).

Af socialministeren (Karen Jespersen).
(Fremsat 4/10 95. Første behandling 25/10 95. Betænkning 8/12 95).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslaget og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Forhandling

Lars Løkke Rasmussen (V):

Når den politiske debat bølger frem og tilbage i Folketingssalen her kort før juleferien, er der en risiko for, at ordene slides lidt op, ord som uigennemtænkt, inkonsekvent, vilkårligt, ude af trit med sund fornuft, indgreb i borgernes retssikkerhed. Det bliver let ord, der bliver brugt i en polemisk debat, og som derfor mister deres værdi.

Men det er ikke tilfældet, når talen falder på det konkrete lovforslag nr. L 20. Så er det en objektiv kendsgerning, at ordene uigennemtænkt, inkonsekvent, vilkårligt, ude af trit med

sund fornuft og indgreb i borgernes retssikkerhed kan finde anvendelse.

Efter udvalgsbehandlingen må det i hvert fald stå klart, at der ikke er nogen, der kan sige noget præcist om, hvordan dette lovforslag kommer til at fungere i virkelighedens verden.

For det første overlades det helt frit til et kommunalt skøn at afgøre, om man vil søge regres eller ej. Det betyder altså, at en borger, der står bag en handling, der udløser en skade i en kommune, kan mødes med et krav, mens en anden borger, som udfører præcis den samme handling i nabokommunen, ikke mødes med noget regreskrav. Det er uvilkårligt, og det er et brud på den retssikkerhed, som ellers bør være en maksime for os alle sammen.

For det andet står det klart, at hvis man f.eks. vælger at lade være med at salte sit fortovet, så skal man sikre sig, at de, der går forbi på fortovet og falder og brækker benet, er folk, der er på kontanthjælp eller offentligt ansatte. For hvis man er så uheldig, at den, der kommer forbi på fortovet, har en ansættelsesform, der udløser sygedagpenge, så bliver man mødt med regreskrav. Er det derimod bare en kontanthjælpsmodtager, der falder og brækker benet, er det omkostningsfrit for skadevolderen. Det er da en underlig måde at lovgive på.

For det tredje står det fuldstændig uoplyst hen, hvordan man vil sikre sig, at kommunerne i deres administration af denne lovgivning følger de almindelige forvaltningsretlige lighedsgrundsætninger, fordi den kommunale afgørelse ikke kan påklages, og fordi der er en risiko for, at kommunerne anlægger nogle vilkårlige skøn.

Lovgivningen er jo skruet sammen på den forunderlige måde, at hvis der er tale om sygdomsforløb på under 13 uger, er det staten, der fuldt ud dækker sygedagpengene, og det betyder med andre ord, at der ikke er én eneste dansk kommune, der vil søge regres for sygedagpenge for en periode på mindre end 13 uger. Altså yderligere en vilkårlighed.

Hvis man gør skade på en anden person med den virkning, at personen er fraværende i 12 uger, mødes man altså ikke med noget krav. Er personen derimod fraværende i mere end 13 uger, bliver man mødt med et krav. Det er inkonsekvent og vilkårligt.

Endelig vil jeg som det fjerde nævne, at denne lovgivning jo får tilbagevirkende kraft i den forstand, at også skader, der er forvoldt, før loven blev fremsat, nu omfattes af den kommunale mulighed for at søge regres.

Hvis jeg skal prøve at sammenfatte det, jeg her har været inde på, vil jeg sige, at her er der tale om, at et flertal i Folketinget øjensynlig vil lovgive uden nogen sikker forvisning om, hvilke konsekvenser lovgivningen får, uden nogen sikker forvisning om, hvilket provenu vi taler om.

Socialministeren er endnu ikke i stand til klart at sige, hvor mange sygedagpengesager der vil være omfattet af denne lovgivning. Det er den slags hastelovgivning uden noget sikkert teoretisk fundament, uden noget sikkert udvalgsarbejde, som er med til at nedbryde tilliden til folkestyret, og som er med til at nedbryde tilliden til Folketingets arbejde.

Anne Baastrup (SF):

Det var store ord, som hr. Lars Løkke Rasmussen kom med her. Jeg tror nok, man skal dæmpe tonefaldet lidt. Så slemt er det ikke.

Men i forlængelse af samrådet i fredags vil jeg godt opfordre socialministeren til her fra Folketingets talerstol klart at give udtryk for sit ønske om at følge denne lovgivnings udvikling og især med henblik på at kontrollere, i hvilket omfang regresmuligheden over for privatpersoner udnyttes fra kommunernes side.

Tom Behnke (FP):

Der er ganske enkelt tale om et usmageligt forslag. Regeringens evige jagt på indtægter har ført regeringen frem til dette juridisk fuldstændig uholdbare forslag, som rammer i flæng, og som vil ramme helt urimeligt.

For det første vil det være op til den enkelte kommune, om man overhovedet vil gøre brug af denne lov, og i hvilke sager man vil gøre det. Det betyder, at alt efter hvilken kommune vi taler om, vil der være en forskellig retspraksis, altså 275 forskellige former for retspraksis i et lille land som Danmark.

Derudover ved vi, at kommunen først har et incitament til at gå ind og søge regres, når vi taler om personer, der har været sygemeldt i mere end 15 uger. Det giver igen en tilfældighed i forhold til skadevolderen. Objektivt set kan skadevolderen begå den samme handling i forskellige kommuner; i ét tilfælde kan tilskadekomne være sygemeldt i 14 uger, i et andet tilfælde i 16 uger på grund af objektivt set den samme skade, men når sygdomsforløbet udvikler sig forskelligt, vil der i det ene tilfælde være tale om, at kommunen vil søge regres, i det andet tilfælde ikke. Det er helt uholdbart.

Det sidste er så, at der også kommer en væsentlig forskelsbehandling i forhold til, om skadelidte er kommunalt ansat eller ej.

Det betyder, at en række tilfældigheder vil spille ind med hensyn til, hvordan en sag vil falde ud. Objektivt set samme handlinger og samme udfald vil kunne give helt forskellige straffe – straffe i citationstegn, for det er jo i virkeligheden en tillægsstraf, at der bliver søgt regres, og at skadevolderen ud over den straf, man i øvrigt kan pådrage sig, yderligere vil få den straf, at man skal betale et eller andet beløb tilbage vedrørende sygedagpenge.

Dette forslag vil alt andet lige betyde, at forsikringsselskaberne vil få nogle kæmpeforhøjelser af præmierne, nogle forhøjelser, som der kun er forsikringstagerne til at betale, og i langt de fleste tilfælde vil det være folk, som er tvunget til at tegne forsikring, f.eks. folk, der har et motorkøretøj eller lignende, og som er tvunget til at have en forsikring. Det er meget fornuftigt, men disse mennesker er altså tvangsindlagt til at skulle betale betydelig højere præmier, uden at der kommer så meget som ti øre ud i skattelettelser i den anden ende. Og det betyder, at forslaget her i virkeligheden er et rent skattefor-slag.

Jeg er ret sikker på, at dette forslag vil betyde kaos på området. Vi vil sikkert i starten se, at kommunerne vil være tilbageholdende med overhovedet at benytte sig af denne lov, men i de tilfælde, hvor kommunerne vil benytte sig af loven, vil vi se en mangfoldighed af tilfældigheder, og vi vil se en urimelighed, der vil brede sig.

Jeg er ret sikker på, at jeg allerede på nuværende tidspunkt kan forudse, at inden denne folketingssamling er forbi, har vi dette forslag på Tingets bord igen til en ny diskussion, for der vil komme et hav af groteske sager, hvor enhver i Folketinget vil kunne se, at det er helt urimeligt, det, man har gjort.

Det er bare sørgeligt, at Folketingets flertal har den holdning, at der skal konkrete eksempler på bordet, at man skal se overskrifterne i aviserne, før man kan forstå, hvad der er fornuft, og hvad der ikke er fornuft. Nu har vi advaret, og jeg vil selvfølgelig referere til det her, når vi senere på året igen skal til at behandle dette lovforslag, fordi det viser sig, at det er noget makværk.

Vi kan på ingen måde støtte forslaget.

Bruno Jerup (EL):

Da vi førstebehandlede dette lovforslag, var Enhedslistens indstilling, at det muligvis kunne være et positivt redskab til bl.a. at sikre, at virksomhederne i højere grad tog hensyn til de ansatte, og at de ikke læssede dårligt arbejdsmiljø over på kommunerne. Men den sagsbehandling, der har været, de svar, der ligger fra ministeren, og også det samråd, som vi havde så sent som i fredags med ministeren, har desværre bestyrket vores oplevelse af, at det her er et meget, meget dårligt forslag.

Det betyder rent faktisk, at man indfører vilkårlighed på det straffemæssige område. Man indfører muligheden for, at der kan gives tillægsstraffe til enkeltpersoner. Efter at de har fået en dom eller en straf, kan man altså komme med en ekstra straf, en bøde, kan man kalde det, hvor man beder enkeltpersoner om at betale sygedagpenge for en meget, meget lang periode.

Det vil også give en fuldstændig vilkårlighed i forhold til, hvilke kommuner der vil bruge det. Nogle kommuner vil måske bruge det meget, også over for virksomheder og over for enkeltpersoner, andre vil måske overhovedet ikke bruge det. Det vil sige, at to personer i to nabo-kommuner i realiteten behandles vidt forskelligt for den samme forseelse.

Der er også en betydelig administrativ belastning i forbindelse med de sager, der skal føres, hvis man fra en kommunes side ønsker at gå ind og prøve at vinde en sag. Det vil sige, at man må regne med en betydelig udgift for kommunerne, hvis de skal hente de penge hjem, som man faktisk forventer ifølge lovforslaget.

Man siger, at der spares penge, men i realiteten er det tvivlsomt, hvor mange penge der spares, i hvert fald hvis man ser på det samlet. Det, man gør, er reelt, at man indfører et nyt område, hvor forsikringselskaberne kan berige sig – selvfølgelig på virksomheder, men også på privatpersoner. Man må forvente, at private forsikringer vil få et kraftigt hug opad, når forsikringselskaberne nu også skal til at tjene på den her slags, skal vi sige mulige ekstraomkostninger, som folk kan få i forbindelse med forskellige forløb. Vi mener, det er et meget dårligt forslag.

Oven i det kommer, at der jo er en del borgere, som slet ikke kan forsikre sig, eller som i hvert fald ikke kan forsikre sig mod nogen af de typer af mulige sygedagpengebetalinger, de kan blive stillet over for.

Hvis man f.eks. har en skadevolder, det kan være en kriminel person, så betyder dette lovforslag rent faktisk, at den kriminelle person efter sin straf kan få en tillægsstraf, men eftersom den pågældende person jo ikke kan forsikres f.eks. imod en voldelig handling, så betyder det reelt bare, at kommunen skal til at føre rets-sag mod en bistandsklient, som så skal betale måske 100.000 eller 200.000 kr. i sygedagpenge. Det er helt hen i vejret, at man begynder at indføre den slags ting i lovgivningen.

Så vi mener samlet set, at det er utrolig dårligt belyst, hvad dette lovforslag rent faktisk betyder. Vi kunne have levet med det, hvis det var et snævert krav, der var rettet imod virksomhederne, som kunne lave en konkret forsikring, som de så kunne indregne i deres omkostninger.

Hvis der lå den faste praksis til grund for kommunerne, at de kunne gøre regres over for virksomhederne, kunne vi sige: O.k., det giver mening. Men det, der ligger nu, er ren vilkårlighed, og derfor synes vi ikke, at det er et lovforslag, som burde have lov at slippe igennem det her Ting. Men det er åbenbart en del af finanslovsforliget, og så skal det køres igennem, selv om der reelt ikke er svaret ordentligt på ret mange af spørgsmålene.

Socialministeren (Karen Jespersen):

Det lovforslag, vi behandler her, er i virkeligheden udtryk for en overordentlig sund tankegang. Det er nemlig udtryk for, at man så vidt muligt skal bære omkostningerne ved de handlinger, man selv har ansvaret for, og dermed også ansvaret for de udgifter, man ellers ville have påført det offentlige. Det er det, der er tankegangen; den mener jeg er sund og rigtig, og den følger i øvrigt den tankegang, som vi jo har i den politiske debat om, at man skal tage et større ansvar for sine handlinger.

Det bliver så fremført af hr. Lars Løkke Rasmussen, hr. Tom Behnke og hr. Bruno Jerup, at lovforslaget vil betyde en række forskelle. Det er rigtigt, at det ikke vil være sådan, at der under alle omstændigheder altid vil blive udløst det samme regreskrav, for der kan være forskellige omstændigheder, der gør, at man ikke når op på det højest mulige beløb. Men det er jo ikke det samme som, at det er udtryk for en vilkårlighed, for det vil altid være borgerne bekendt, hvilket beløb man kan nå op på.

Så kan der være forskellige omstændigheder, f.eks. at én kommune gør regres, men en anden ikke gør det, der betyder, at man ikke når op på

det maksimumsbeløb, som er kendt af borgerne. På den måde er der ikke tale om vilkårlighed. På samme måde vil det også være med andre ting som f.eks. erstatning for tabt arbejdsfortjeneste; dér vil der heller ikke være fuldstændig ens vilkår under alle omstændigheder.

Det bliver også fremført, at man kan betragte lovforslaget som havende tilbagevirkende kraft. Det er heller ikke rigtigt. Det er sådan, at det kun er de sygedagpenge, der bliver udbetalt efter lovens ikrafttrædelse, der er omfattet af lovforslaget, og altså ikke sygedagpenge, der er udbetalt før lovens ikrafttrædelse.

Hvis man skulle gå ind og skelne imellem, hvilke ulykker der var på tale før og efter lovens ikrafttræden, ville det give kommunerne et meget stort administrativt besvær; i den gængse forstand er der ikke tale om tilbagevirkende kraft i den måde, hvorpå lovforslaget vil fungere.

Over for fru Anne Baastrup, der spurgte, om jeg ville følge, hvordan virkningen af lovforslaget er, kan jeg bekræfte, at det vil jeg gøre, og jeg vil også give et samlet overblik over de erfaringer, der er indhøstet med dette forslag om regres i løbet af en forsvarlig periode. Vi skal nok have i hvert fald mere end et år, nok et par år, inden vi kan sige noget systematisk om, hvordan lovforslaget har virket. Men jeg kan i hvert fald bekræfte, at jeg er indstillet på at følge systematisk, hvordan det virker, og foretage en samlet vurdering af det.

(Kort bemærkning).

Lars Løkke Rasmussen (V):

En bemærkning til socialministeren, som forsøger at argumentere imod min påstand om, at det her virker vilkårligt, ved at sige, at borgerne jo må indrette sig på, at man kan risikere at komme af med penge på grund af et regreskrav fra kommunerne.

Jeg må altså holde fast i, at der er tale om vilkårlighed. Det svarer jo til, at det ville være sådan, at hvis man kørte for stærkt og fik en fartbøde, ville man i den ene politikreds kunne opleve, at politimesteren sagde: Denne bøde søger vi inddrevet, og i den næste politikreds, hvor man begik præcis den samme forseelse, ville politimesteren vælge at sige: Nej, det her ser vi igennem fingre med.

Det er den form for vilkårlighed, der præger dette lovforslag, fordi to 100 pct. identiske handlinger med 100 pct. identiske konsekvenser bliver mødt vidt forskelligt af myndighederne,

fordi den ene kommune vælger at søge regres og den anden kommune vælger ikke at gøre det. Og det har ministeren ingen mulighed for at have indsigt i.

Så siger ministeren, at ministeren vil følge udviklingen. Det vil jeg da være meget interesseret i at få præciseret, for læser man bemærkningerne til lovforslaget, vil man se, at dette forslag kun har begrænsede administrative konsekvenser for kommunerne.

Det kan jo ikke lade sig gøre at følge dette forslag i praksis. Det kan ikke lade sig gøre at sikre, at almindelige forvaltningsretlige lighedsgrundsætninger overholdes, medmindre man forpligter kommunerne til en eller anden form for indberetningspligt med hensyn til, hvorfor de har søgt regres, eller hvorfor de i en konkret sag ikke har søgt regres.

Så i samme sekund man glider fra det, som jeg også har forstået har været socialministerens synspunkt hele vejen igennem, nemlig at det var en 100 pct. kommunal suveræn afgørelse, hvorvidt man ville søge regres eller ej, belaster man kommunerne med et administrativt bureaukrati, som ikke har noget sidestykke.

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FP):

Ministeren gav udtryk for, at ministeren ville følge dette meget nøje og se på, hvordan udviklingen ville blive. Men hvordan skal det ske i praksis? Betyder det, at kommunerne fremover skal til at lave indberetninger i stakkevis om, hvad det er, der foregår? Så vil det også være rimeligt, at man beder kommunerne om at lave indberetninger om, hvorfor de ikke har søgt regres, således at man også har de argumenter med.

Dette vil give et kæmpebureaukrati, og dermed er ministeren langt ude over det, som ministeren selv skriver i sit forslag. Dér skriver ministeren, at det her kun vil have begrænsede administrative konsekvenser. Nej, det vil det bestemt ikke efter det, ministeren lige har sagt fra talerstolen her! Det bliver et stort bureaukrati, og jeg vil godt høre, om ministeren er klar over, hvad det er, ministeren har stået og sagt her fra talerstolen.

Så sagde ministeren også, at det er en sund tankegang, at man søger regres, således at skadepolderen betaler de faktiske omkostninger ved den skade, der er opstået. Det er jeg da enig i, og jeg sagde også ved førstebehandlingen, at princippet sådan set er sundt nok. Men proble-

met med det her forslag er, at det langt fra er gennemtænkt, det er juridisk uholdbart, og der vil være tale om forskelsbehandling efter forskelsbehandling efter forskelsbehandling, ikke kun fra kommune til kommune, men også på flere forskellige lag og niveauer osv. Det vil være ét stort mismask af forskelsbehandling hele vejen rundt. Det svarer jo til, at anklagemyndigheden i forskellige retskredse anlægger hver deres holdning til, hvad de mener der skal være lovligt, og hvad der skal være ulovligt.

Den går naturligvis ikke. I et land, der ikke er større end Danmark, er vi nødt til at have den samme retspraksis hele vejen rundt, og vi er også nødt til at undgå den forskelsbehandling, som dette forslag alt andet lige vil medvirke til.

Ministeren sagde også, at forslaget her ikke har tilbagevirkende kraft, for det vil kun komme til at gælde for sygedagpenge udbetalt efter den 1. januar. Men de sygedagpenge, der bliver udbetalt på det tidspunkt, refererer jo også til nogle skader, der er sket før den 1. januar 1996, så vidt jeg har forstået det. Det vil i hvert fald nemt kunne lade sig gøre. Hvis der er tale om en person, der har været på sygedagpenge i 26 uger, er skaden altså sket før den 1. januar 1996, så det vil jeg godt have konkretiseret fra ministerens side. Hvad mener ministeren, når ministeren afviser, at det har tilbagevirkende kraft?

(Kort bemærkning).

Bruno Jerup (EL):

Det er ikke lykkedes i forbindelse med behandlingen af spørgsmålene i udvalget – og jeg synes heller ikke, det lykkedes ministeren i hendes tale før – at tilbagevise den mistanke, som vi i hvert fald har om, at det her fører til vilkårlighed.

Lad os tænke os et eksempel: Brian har en stor hund. På vej hjem møder Brian socialministeren, og hunden bider socialministeren. Hvad sker der? Det kommer an på, hvilken kommune det sker i. Det kommer an på, om socialministeren får et langt sygdomsforløb. Det kommer an på, om kommunen vælger overhovedet at gøre regres. Det kommer an på, om Brian har en forsikring. Det kommer an på alt muligt.

Det vil sige, at man er i en situation, hvor der er en fuldstændig vilkårlighed i forhold til det, der hedder objektivitet. Det er Brian skyld; der er sådan set ikke nogen tvivl om det. Han har en hund, der har bidt. Men hvad sker der? Alle mulige ting. Hvad med færdselsulykker? Hvad er konsekvensen af en eller anden færdselsulyk-

ke, som man er involveret i? Der kan være alle mulige udgangssituationer i forhold til den samme handling.

Jeg mener ikke, at det er lykkedes at gøre klart, at det her ikke vil føre til andet end en undergravning af almindelig retsopfattelse i dette land og til ren vilkårlighed.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 1, § 1, således ændret, og §§ 2 og 3 vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Henning Grove):

Lovforslaget går herefter til fornyet behandling i udvalget.

Den næste sag på dagsordenen var:

18) Anden behandling af lovforslag nr. L 21: Forslag til lov om ændring af lov om social bistand. (Forhøjelse af aldersgrænsen for halv revalideringsydelse og minimumsgrænse for transportudgifter samt forsøgsbestemmelse om revalideringsinstitutioner m.v.).

Af socialministeren (Karen Jespersen). (Fremsat 4/10 95. Første behandling 25/10 95. Betænkning 7/12 95).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

§§ 1-3 vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.